

MUISTIO 7.10.2024

OKM:n työryhmä perusopetuksen oppimistulosten vahvistamiseksi, 5. kokous

Aika: 11.11.2024 klo 13.00–15.00

Paikka: Eteläesplanadi 4, 00130 Helsinki sekä Teams

Läsnä: ylijohtaja Eeva-Riitta Pirhonen, puheenjohtaja
johtaja Jarkko Niiranen, varapuheenjohtaja
neuvotteleva virkamies Minna Polvinen
opetusneuvos Mika Puukko
erityisasiantuntija Anssi Pirttijärvi
toiminnanjohtaja Micaela Romantschuk
förbundssekreterare Pocke Wickström
yksikön johtaja Salla Venäläinen,
arviointiasiantuntija Matti Suomilammi
lehtori Tuomo Riekkinen
koulutuspolitiikan päällikkö Jaakko Salo
opetusneuvos Sanna Voipio-Huovinen
yksikön päällikkö, opetusneuvos Lucina Hänninen
opinto-ohjaaja Kati Ainassaari
luokanopettaja, Rehtori Marko Jokinen
rehtori Jari Koski
rehtori Jaakko Sarmola
koulutustoimikunnan puheenjohtaja Tuula Havonen

opetusneuvos Tommi Karjalainen, sihteeri
opetusneuvos Pia Kola-Torvinen, sihteeri
arviointiasiantuntija Jukka Marjanen, sihteeri

Poissa: toimitusjohtaja Susanna Niinistö-Sivuranta
erityisasiantuntija Mari Sjöström
toiminnanjohtaja Saija Ohtonen-Jones

Teema: Oppimiseen ja kouluun liittyvät ilmiöt

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Eeva-Riitta Pirhonen avasi kokouksen.

2. Opettajien näkemykset koulun arjesta, *koulutuspolitiikan päällikkö, Jaakko Salo OAJ*

- Mitä oppimistulosten lasku kertoo. Toisaalta toimintaympäristön muuttuminen, mutta myös opetuksen ja koulutuksen laatu, kuten opetuksen määrän lasku, laadukas kehittäminen, tukitoimien riittävyys jne.
- Perusopetuksen rahoitus näyttää siltä, että se on kasvanut, mutta kun ottaa huomioon yleisen kustannuskehityksen, niin näyttää, että opetuskohtaisen kustannuksen osuus on laskenut. Kun tämän suhteuttaa siihen, että toimintaympäristö on muuttunut ja tarvittaisiin enemmän S2-opetusta tai tukea
- Yksittäisessä ryhmässä tieto- ja taitotason erot ovat suuria. Opetuksen eriyttäminen ei riitä.
- Opettaja joutuu käyttämään motivointia enemmän kuin ennen. Myös keskittyminen oppilailla on heikompaa kuin aiemmin. Lukemisen ymmärtäminen heikompaa.
- Keskimääräinen kodin tuki oppilaille on vähentynyt.
- Oppilaiden ns. käden taidot tai hienomotoriset taidot ovat heikompia kuin aiemmin. Esim. saksien käyttö.
- Opettajat kokevat kuormitusta työssään, osittain johtuu myös toimintaympäristön muutoksesta.
- Koulun toimintakulttuuri ja johtaminen on tärkeää.
- Pedagogiikka ja osaaminen. Opettajan tulee löytää toimivimmat ratkaisut omassa luokassaan. Opettajan osaamista tulisi tukea.
- Opettajien kokemukset vaikuttavat omaan työhön on vähentyneet
- Opetussuunnitelman kehittämistarpeita olisivat muun muassa OPS-tekstin selkeys, tavoitteiden ja sisältöjen vuosiluokille määrittäminen sekä keskittyä ydintavoitteisiin.
- On tärkeää, että tehdään paikallinen opetussuunnitelma, mutta sitä auttaa selkeä kansallinen opetussuunnitelma.

3. Koululla Vanhempien näkemykset koulun arkeen, *toiminnanjohtaja Micaela*

Romantschuk, Förbundet Hem och Skola

- Aika ajoin nostetaan esille vanhempien rooli lapsen koulukäynnille.
- Hyvä yhteistyö vähentää muun muassa oppilaan poissaoloa, parantaa oppilaan itsetuntoa, parantaa tasa-arvoa, käyttäytymistä, motivaatiota, johtaa parempiin oppimistuloksiin, tukee opettajan pedagogiikkaa.
- Tiiviimpi vanhempien välinen yhteistyö tekee kouluyhteisöstä turvallisemman, estää koulukiusaamista.
- Hyvää on se, että meillä on lainsäädännössä huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö
- Haasteet yhteistyössä ovat muun muassa se, että monet vastavalmistuneet kokevat, etteivät ole saaneet koulutusta yhteistyöhön – tulisi antaa opettajankoulutuksessa paremmat valmiudet kodin ja koulun yhteistyöhön.
- Opsissa on kirjauksia yhteistyöhön, mutta vaihtelee kouluittain suuresti ja riippuu myös rehtorin sitoutumisesta kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön.

MUISTIO 7.10.2024

- Vanhemmat kannattaa ottaa mukaan rakentamaan hyvinvoivaa kouluyhteisöä.
- Opettajankoulutukseen enemmän vuorovaikutusosaamisen koulutusta, vanhempien osallistaminen oppilaan oppimiseen ja koulun toimintaan sekä yhteistyön vahvistaminen rehtorien ja koulun johdon tasolla.

Keskustelua opettajien ja vanhempien näkökulmasta koulun arkeen:

- Karvin arviointi eriyttämisestä ja joustavista opetusjärjestelyistä selittää paljon nykyistä tilannetta.
- Keskusteluja muun muassa resursseista, pienemmistä opetusryhmistä, joustavista opetusjärjestelyistä, toimivammista tiloista, muutoksista opetusta tukevan henkilöstön työaikoihin.
- Yhteiskunta ja kaikki me olemme muuttuneet ja koulu vastaanottaa sen muutoksen ensimmäisenä.
- Opiskeluhuollon tilanne huolestuttava tässä taloudellisessa tilanteessa.

4. Lukemisen haasteet, Takarivin kapina, yliopistolehtori Leea Lakka, Turun yliopisto

- Määrällistä arviointia on olemassa lukemisen kehitymisestä, mutta laadullista aineistoa on vähän.
- Kaksi koulua tutkimuksen kohteena. Kiinnostuksen kohteena heikot. tekstikäytänteet.
- Takapenkki on metafora tässä tutkimuksessa.
- Käytännössä kaikki koulun tapahtumat ovat tekstitapahtumia.
- Nykyisin pitkien tekstien lukeminen tapahtuu pelkästään koulupäivän aikana.
- Oppimistulosten laskua selittää muuttuneet tekstiympäristön muuttuminen.
- Lukeminen on ilmiö, joka on sekä syy että seuraus oppimistuloksiin. Myös sukupuoliero on aikaisempaa voimakkaampi tekstien lukemisessa.
- pitäisi tehdä laajempaa muutosta koko yhteiskunnassa kuin vain koulussa
- Nuoret ovat kouluissa myös oppilaina, että nuorina, jatkuvaa kontrollia nuorten keskuudessa siitä, kuka koettaa yrittää opiskella.
- takarivin helppouden pyrkimys, jossa hivuttaudutaan tekemään vielä vähemmän
- ei-totinen asenne koulunkäyntiin, tietämiseen - koulutususko eriytyy. Kouluun suhtaudutaan usein yliolkaisesti.
- Lukemisen väistely liittyy sukupuoleen ja poikien tavassa olla, myös maskuliinisuuteen.
- Alueellinen eriytyminen: missä koulupaikkoja on, minkälaisia aikuisia tässä kunnassa on, kuka tulee ja kuka lähtee – mitä nuorille pienissä kunnissa jää?
- Koulussa näkee uusia ja vanhoja ilmiöitä, koulutus periytyy, koulutususko eriytyy.
- Konteksti, missä asioita tapahtuu – se mitä koulussa tapahtuu, tapahtuu myös yhteiskunnassa ja tulee aikuisten maailmasta.

Mitä pitäisi tehdä:

- Sääntelyjen jämyys, mikä on minimi (kuinka monta kirjaa tulee olla luettuna, kompensatioperiaate ei ole hyvä)

MUISTIO 7.10.2024

- Tekstiympäristön rauhoittaminen, suljettu verkko kirjallisten kokeiden tekemiseen.
- Arviointiosaaminen: Ei ole kansallista kuvausta: luku- ja kirjoitustaidon ikätasoinen eteneminen
- Aikuisen pitkäjänteisyys vaatii oppilailta, pienemmät ryhmäkoot
- Yhteiskunnan eriarvoistuminen heijastuu kouluun
- Kaupunkisegregaatio
- Ammatillisen koulutuksen nykysuunta

Nykyisin ehdotetaan ratkaisuksi innostusta, motivaatiota ja sitä, mitä oppilaat haluavat. Kuitenkin pitäisi vaatia työskentelyä kaikilta oppilailta, vaikka se ei oppilaita huvittaisi.

Keskustelua aiheesta:

- Monet hyvät aikomukset tukea oppilaiden edistymistä (esim. kompensatioperiaate, selkokirjat, monilukutaidon käsite) eivät ole ehkä edistäneet tarkoitustaan. Esim. monilukutaidon verukkeella on tingitty peruslukutaidosta.
- Kompensatioperiaatteeseen tulisi saada muutosta.
- Tulevaisuusodottamaa tulisi tutkia paremmin - koulun sijainti paikan mukaan, niin tulokset eroavat, myös sukupuolen mukaan.
- Mihin järjestelmä ohjaa, että kaikki pääsevät samaan tasoon tuettuna tai ilman, vai liuetaanko tavoitteista niiden kohdalla, jotka eivät osaa tai halua.
- Ketkä pärjää pelkällä selkokielellä yhteiskunnassa?
- Lukutaito -käsitettä on myös käytetty väärin eri yhteyksissä.

5. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Seuraava työryhmän kokous on 19.12.2024.